

दक्षिण अमेरिकी गोलभेंडाको पात खन्ने कीरा South American Tomato Leafminer

Tuta absoluta (Meyrick, 1917)

	बचावट>>	अनुगमन >>	प्रत्यक्ष नियन्त्रण>>	प्रत्यक्ष नियन्त्रण>>	प्रतिवन्धहरु
 <p>बयस्क माउ पुतली र अन्डाहरु</p>	<ul style="list-style-type: none"> धतुरो, कालीगोडी जस्ता आश्रयदाता विरुवाहरु नष्ट गर्ने। बढिमा १.६ मि.मि. साइजको जाली घर भित्र नर्सरीमा स्वस्थ बेर्ना तयार गर्ने। गर्मीयाममा कम्तीमा तीस से.मी. गहिरो जोताई गर्ने। नियमित सिंचाइ गरि माटोमा चिस्यान कायम गर्ने। प्लाष्टिक मल्चिङ्ग गर्ने। जालीघर (बढिमा १.६ मि.मि. नेट साइज) भित्र गोलभेंडा खेती गर्ने संक्रमित बारीबाट स्वस्थ बारीमा औजार उपकरण तथा क्रेट लगायतका सामाग्रीहरु लैजादा राम्ररी सरसफाई गर्ने संक्रमित क्षेत्रबाट स्वस्थ क्षेत्रमा बेर्ना तथा फलहरु ओसार पसार नगर्ने (कारेन्टिन अपनाउने) 	<ul style="list-style-type: none"> लार्भाबाट भएको क्षतिको लक्षण थाहा पाउन हप्ताको २ पटक अनुगमन गर्ने; पातमा: अनियमित रूपमा भित्री भागमा वसी हरियो भाग खाइ सेता पारदर्शि धब्बाहरु वा झिल्ली देखिन्छन् जसमा लार्भाहरु हुन सक्दछन्। मुनामा: लार्भाले खाएको र कालो बिष्टाहरु देखिन्छ। फलमा: भेट्नोको वरिपरि अनियमित मसिना प्वालहरु तथा कालो बिष्टाहरु अधिक क्षति भएको अवस्थामा बोटहरु सुकेको जस्तो देखिन्छ। लार्भाहरु हरियो सेतो देखि गुलाबी रंगका हुन्छन् र टाउकोको पछाडी अर्ध चन्द्राकार कालो घेरा स्पष्ट देखिन्छ। माउ पुतली प्रायः पातको तल्लो भागमा वस्छन् र वोट हल्लाउदा उडेको देखिन्छन् १ रोपनी सम्मको क्षेत्रफलमा १ वटाका दरले टुटा/टिएलएम ल्युर वटा-टि वा फनेल पासो राखि माउ पुतलीलाई अनुगमन गर्ने। यदि प्रतिदिन ५ भन्दा बढी कीरा फसेमा प्रत्यक्ष नियन्त्रणका हरियो बिधिहरु अपनाउने। 	<ul style="list-style-type: none"> कीराले संक्रमित पातहरु र बिरुवाका अन्य भागहरु हटाई नष्ट गर्ने (जलाउने वा कम्तिमा १ फुट गाड्ने। माउ पुतलीलाई नियन्त्रण गर्न टुटा/टिएलएम ल्युर वटा-टि/फनेल पासो प्रति रोपनी ५ वटाका दरले वा प्रति रोपनी १ बत्तिको पासो प्रयोग गर्ने। गहुँत पानी १:५ को अनुपातमा मिसाई ५-५ दिनको अन्तरालमा छर्ने। निममा आधारित बिषादी एजाडिरिक्टिन १% ईसि ३ मिलि प्रति लिटर पानीमा मिसाई ७-७ दिनको अन्तरालमा छर्ने। मेटाराइजिएम एनिसोप्लीई (१x१०८ सि.एफ.यु. प्रति ग्राम) ४ केजी प्रति हेक्टरका दरले माटो उपचार गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> बिटि क्लस्टाकी १% डब्लु.पि. २ ग्राम प्रति लिटर पानीमा मिसाई ७-७ दिनको फरकमा साँझपख छर्ने। स्पिनोस्याड ४५% एस.सि. १ मि.लि. प्रति ३ लिटर पानीमा मिसाई १०-१५ दिनको फरकमा छर्ने। क्लोराण्टानिलिप्रोल १८.५% एस.सि. १ मि.लि. प्रति ३ लिटर पानीमा मिसाई १०-१५ दिनको फरकमा छर्ने। फ्लुबेन्डियामाईड ३९.३५% एस.सि. १ मि.लि. प्रति ३-५ लि. पानीमा मिसाई १०-१५ दिनको फरकमा छर्ने। इमामेक्टिन बेन्जोएट ५% डब्लु.डि.जी १ ग्राम प्रति ३ लि. पानीमा मिसाई १०-१५ दिनको फरकमा छर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> बी टी विश्व स्वास्थ्य संगठनको वर्ग III (कम घातक) मा पर्दछ। स्पिनोस्याड विश्व स्वास्थ्य संगठनको वर्ग III (कम घातक) मा पर्दछ। पर्खनु पर्ने अवधि ७ दिन। क्लोराण्टानिलिप्रोल विश्व स्वास्थ्य संगठनको वर्ग U (सामान्य उपयोगमा तत्काल घातक नहुने) मा पर्दछन्। पर्खनु पर्ने अवधि ७ दिन। फ्लुबेन्डियामाईड र इमामेक्टिन बेन्जोएट विश्व स्वास्थ्य संगठनको वर्ग II मध्यम घातक मा पर्दछन् र पर्खनु पर्ने अवधि ७-१० दिन। कीराको बिष पचाउने क्षमतालाई रोक्न माथि उल्लेखित बिषादीहरु आलोपालो गरि प्रयोग गर्ने। बिषादीको प्रयोग गर्दा सदैब सुरक्षित पहिरन प्रयोग गर्नुका साथै बिषादीको सुचक पत्र अनुसार पालना गर्नु होला। प्लाण्ट कारेन्टिन एवं बिषादी व्यवस्थापन केन्द्र, प्रदेशस्तरीय बाली संरक्षण प्रयोगशाला, कृषि ज्ञान केन्द्र/कृषि विकास कार्यालय वा स्थानीय निकायको कृषि शाखामा अद्यावधिक बिषादीहरुको जानकारी लिनु होला।
 <p>टाउकोको पछाडी अर्धचन्द्राकार कालो घेरा भएको लार्भा</p>					
 <p>पात र फलमा कीराको क्षति</p>					

नेपाल

तयार गरिएको मिति: अक्टुबर, २०१९
 तयार गर्ने: राजिवदास राजभण्डारी, ललित शाह, महेशचन्द्र आचार्य, रामकृष्ण सुवेदी, यम कुमार श्रेष्ठ, अजय श्रीरत्न वज्राचार्य र होम वहादुर वि. क.
 सम्पादन तथा प्रकाशन: प्लान्ट कारेन्टिन एवं बिषादी व्यवस्थापन केन्द्र तथा प्लान्ट वाइज कार्यक्रम